

مکتبہ اجدادِ انبیا

۱۶ نجی سنہ

جزو، عدد : ۵۱

شوال ۱۳۱۳

بختیارلق و بدبختلق بزم المزده در

بزم ، صرف سعادت ، صرف نکتت نه اولدیغنی بیلیر . بو حیات فانیده هر شی مشوشدر . آنده هیچ بر حس صافدن کسب لذت ایدیه مز . آنده ایکی دقیقه بر حالده بولنیه مز . بزم نفس ناطقه مزك تأثراتی ، جسم مزك تحولاتی گبی بر جریان دائمیده در . حسن وقع همزه مشترکدر . لکن اولچولریمز بشقه بشقه در . الك بختیار اودرکه الك از زحمت چکر ؛ الك ذلیل اودرکه حظوظاتدن الك آز متلذذدر . محن و آلام دائماً حظوظاتدن زیاده در . ایشته هر کسده مشترک اولان فرق بودر . انسانك بو عالمده مظهر سعادت کلیه اولسی وجودی اولیان بر حالدیر . اوس سعادت انسانك چکدیگی اقل آلام ایله موازنه اولنملی در .

هر الملك حسی آندن قورتلوق آرزوسیه برابر اولدیغنی گبی ، هر ذوقك فکری دخی آندن متمتع اولوق هوسیه برلکده در . هر آرزو محرومیت فرض ایدر ؛ و هر محرومیت زحمتلیدر . شو حالده بزم نکتت و مذلتمز آرزو مزله قوامزك آره سنده کی نسبسنز لکدن عبارتدر ، بر مخلوق حساس که ، آنک قوایی آرزولرینه معادلدر ؛ سعادت کامله یه مظهر در .

بناءً علیه عقل و حکمت انسانیه ، یا خود طریق سعادت صحیحه نهدن عبارتدر ؟ بوشی مطلقاً بزم آرزولر مزك تقیصنده دکلدر . زیرا اگر آرزولر مز ، قدرتمزك مادوننده ایسه قوامزك بر طاقی معطل قاله رق جمله وجود مزله متلذذ و محظوظ اولامش اولورز . و بوشی اقتدار مزی توسیع اتمکده دکلدر . زیرا اگر آرزولر مز آن واحده جهات متنوعیه شامل اوله جق اولسه دهها زیاده ذلیل اولورز . آنجق عقل و حکمت و طریق سعادت آرزولر ك اقتدار اوزره فضلله اولنلرینی تقیص ایدرک خواهش ایله اقتداری بر وزن کاملده طومتقمده در . ایشته یالکز بو تقدیره

گوره کافه اقتدار عمل ايله مشغول اولوب، روح حضور اوزره قالور. و انسان بر حال نظام اوزره بولنور.

ایشته هر شیء اعلا یایان قدرت فاطره، انسانیده اول امرده بو وجه اوزره تأسیس ایتشد. طبیعت جمله دن اول انسانه کندیخی محافظیه کافی اوله جق قدر آرزولر و آنلری حصوله کتوره جک قدر دخی اقتدار ویرر. قوای سارمینی ایلروده احتیاجه گوره توسیع ایتمک اوزره روحک تأثیری آلتده احتیاط گبی مودوع قیلر. ایشته بو اوائل حالده درکه آرزو وهوا ايله اقتدار توزن ایتمگله انسان بدبخت و ذلیل دگلدر. نه زمانکه بوقومده طوران اقتدار ایشمگله باشلار قوه خیالیه که ائ قوتلیدر؛ همان اویانوب او اقتدارک اوگنه دوشر. ایشو قوه خیالیه درکه گریک ایلکده، گریک فنالقده امکان اولچوسنی بزه گگیشلدیورر. و بو جهتله امید استحصال ايله بر طاقم آرزولری تحریک ایدوب بسلر. لکن وهله نظرده المزک آلتده گبی گورینان شی تعقیب اولاندقجه دها زیاده فرار ایدر. نه وقتکه آگیا یتشدم ظن اولنور؛ همان شکلی دگشدیروب ینسه اوزاقدن اوگمزده ظاهر اولور. بو آنه دگین نه قدر مسافه قوشدیلغز آرتق نظرده اولدیغندن، آتی هیجه صایارز. اوگمزده قالان مسافه ایسه متصل بیوکلشور؛ بویله لکله منزل مقصوده وارمدن تاب وتوان کیلور. و حظوظ ائدن نه قدر مستفید اولورسه ق سعادت او مقدار بزدن تباعد ایدر. بالعکس، انسان حال طبیعیه سنه نه قدر قریبیده بولنورسه او قدرده قواسی ايله آرزولری یننده کی اختلاف آزالور. و بناء علیه او کیسه بختیار اولمقدن ده او مقدار آز تباعد ایدر. انسان ماسوادن نه درجه مجرد بولنورسه ذل و مسکنتی او درجه قلیل اولور. زیرا اصل ذل و مسکنت اشیان محرومیتده دگلدر؛ بلکه او اشیانک کندنجه لزومنی کندیسه حس ایتدیرمکده در.

عالم اشباحک حدود و سنوری واردر. عالم خیالک حد و نهایی یوقدر. مادام که برنجی بی توسیع ایتمک المزدن گلمز؛ باری اوتکنی کوچلدهلم؛ زیرا شو المله، شو محتلرکه بزی ذل و مسکنتده براغورلر؛ بتون بو ایکی عالمک اختلاف اوزره اولشندن تولد ایدر. برکزه قوتی، صحتی عزت نفسی آرهدن قالدیریوریک،

بو عمرک ایولکاری بتون تصوّرده قالور. وجود زحمتلرینی وجدانک تأثرو تأسفنی ده یوق فرض ایدک. بتون بو فئالقلر خیالدن عبارت قالور. اما دینه جک که بوقاعده عمومیدر؛ بنده تسلیم ایدرم. لکن آتی فعلاً اجرا خصوصی عمومی دگلدز. و بوراده بزم بخمژده عملیاتده در.

« انسان عاجز در » دینلکده بوسسوزله نه دیمک استنور؟ بو عجز کلمه سی مسند الیه اولان شخصده بر علاقه و مناسبت بیان ایدر. هر کیمک که قوتی احتیاجاتی تجاوز ایدر؛ بر بوجک و بر کوچک قور دجغز اولسه بیله قویدر. و هر کیمده که احتیاجات قوتدن زیاده در. بر فیل بر آرسلان، بر جهانگیر، بر قهرمان ایسه بیله ینه عاجز در. اول عاصی فرشته که (شیطان) کندی، خلقت و طبیعتنی ادراک ایتدی؛ مقتضای خلقتی اوزره حضور ایله ممر اولان آدم فانیدن چوق زیاده عاجز ایدی. انسان پک قوتلیدر؛ هر نه وقت بولندینی حاله قناعت ایده بیلور ایسه. و غایت عاجز در؛ هر نه زمان انسانلغک اوست طرفنه قالقمق استرسه. ایتدی ظن ایتیمک که قوای طبیعه کُری توسیعه قوتلر کُری ده تزئید ایدرسکُز. بلکه بالعکس اگر کبر و ضرور کُز قوا کُری تجاوز ایدرسه قوت کُری تنقیص ایدرسکُز. اورمچک کندی آغنک مرکزنده بولندینی گبی، بزده بولندیغز دأرنک قطر وحدتی اوچلوب تام و سطنده طور ملی بز. بو حالده بز کندی کنیدی مزه دائماً کفایت ایدرز. و عجز و ضعفمزدن اصلاً شکایت ایتیز؛ چونکه عجزمزی قطعاً طویمایز.

کافه حیواناتک قواسی آنجق کنسیدیلرینی محافظه لازم اولان درجه ده در. یالکُز انسانک کی لزومندن فضله لیدر. غریب دکلیدر که بو فضله قوت، آنک ذل و مسکنتنه آلت اولور؛ هر مملکتده بر آدمک محصول کدیمی حاجت تعیشندن زیاده در. اگر انسان شو زیاده بی هیچه صایه جق قدر عاقل اوله بیلسه اصل محتاج اولدیغی شیء دائماً بولور؛ چونکه اصلاً فضله یه مالک اولمز. حکیم قودین دیر ایدی که: « بیوک لازم لر کثرت مالدن تولد ایدر و اکثراً اولیان شیئی ایدنمک ائک اعلا چارمه سی کنندنه کیلری دفع ایتکدر. » بز سعادت مزی آرترمق ایچون زیاده چالشدیغزدن الیمزده کی سعادتق نکتبه تحویل ایدرز. هر کیمکه مجرد یشامق

استر يك بختيارانه یشار . بناءً علیه ابو آدم اولدینی حالدہ معمر اولور . زیرا
کو تولاك ایتمکده آنک ایچون نه فالدہ اولور .

اگر بزدہ موت اولمسیدی يك ذلیل و بدبخت اولوردق . شبهه یوق که اولمک
يك کوچدر . لکن الی الابد یشامیه جغم و بو عالمده چکدیگم مختلر . عالم عقبادہ کی
حیات مخلصد ایله نہایت بوله جق امیسدیده يك طاتلیدر . اگر بو عالمده بزدہ حیات
جاودانی تکلیف اولنسه، بویله بر هدیة مضره نی هانگی انسان قبول ایدر ؟ (۱)
بویله اولمق لازم گلسه طالع ناسازک آلام و شدائدینه و انسانلرک غدر و اعتسافه
قارشو بزم ایچون آرتق نه چاره ، نه امید ، نه تسلی قالور ؟ جاهل اولان ایلروسی
کورمدیگی جهنمه حیاتک قدرینی کرکی کبی بیله میوب، آنی اضاعه دن يك قورقور .
لکن او یانق اولان کیمسه آندن ده قیمتلی ایولکلرندن خبردار اولمغله آنلری اونکنه
ترجیح ایدر . هپ معلومات ناقصه و حکمت باطله در که بزم نظر دقتیزی موته قدر
تمدید ایدوب ایلروسته گوتورمدکلرندن، موتی بزدہ ک بیوک بر فالح کبی ایتشاردر .
انسان عاقل ایچون موتک لزومی، حیاتک المارینه تحمل ایچون برسبیدر . اگر
برکون کلوبده زائل اوله جغندن امنیت اولمسه ، حیاتک محافظه سی يك چوغه اوتورر .
بزم غیر مادی اولان مختلرمزک جمله سی افکار مزده در . فقط بر جنسایت
مستثنا ، اوده ید اختیار مزده در . آلام جسمانیه یا کندی کندولرینه بتر ؛ یا بزی
یتورر . زمان ، یا خود موت بزم عاجزدر . لکن چکه بیله جکمزدن زیاده
چکرز و علتدن خلاص اولمق ایچون او مرتبه کندیمزی ازعاج ایدر زکه البته
آکا تحملده او قدر مضطرب اولمایز . قاعده طبیعییه اوزره یشار ، صابر اولور ،
طبییلره یوز چوریریز . واقعا بویله لکله موتدن خلاص اوله مایز . لکن اولومیده
برکوره طادارز، حال بوکه طبییلر بزم خاطر مشوشمزه اولومی هرکون گتوررلر .
و آنلرک یالانچی صنعتی سنک حیاتکی تمدید ایتدکدن بشقه سندن تلذذ حیاتی سلب
ایدرلر . بن دایما صورارم که بو طب دیسلان صنعت انسانلره صحیحاً نه ایولاک ایتدی ؟

(۱) آکلاشیلیورکه بنم بوراده دیدیگم دوشنور انسانلردر . یوقسه هر انسان دیمک

[روصو]

دگلدر .

واقعا اوله جکلردن بر قاجنی صاغالدر ؛ لکن صاغ قاله جکلردن میلیونلرجه اولدیرر .
ای عاقل اولان کیمسه ! سن بو پیانقویه قونمه که احتمالك اکثری سنک علیهمکدهدر .
چک ، اول ، یاخود صاغال ! لکن باری صوگ نفسکه قدر یشا .

انسانلر پیننده معتبر اولان اصول واور نکلرک جلهسی صرف اضداددر .
بزم عمر مز قیمتدن دوشدیکگی نسبتله آنک اوزرینه دها زیاده مضطرب اولورز .
اختیارلر عمر ایچون کنجلردن زیاده تأسف ایدرلر . آندن تلذ ایچون استحضار
ایتدکلری تدارکاتی غائب ایتک استمزلر . واقعا آلتش یاشنه واروبده هنوز یشامغه
باشلامدن اولمک پک آجیدر . ظن اولنور که انسان محافظه نفسی پک سور ، لکن
بو سوکینک چوغی ، بز آتی حس ایتدیکمز کبی انسانلرک یامسی اولدینی کورلیور .
انسان ، اسبابی کندی النده اولدقچه بالطبع محافظه نفس قیدنده اولور . نه وقت که
بو اسباب الندن کیدر ؛ راحت و وارر ، و یهوده کندی ازعاج ایتمکسزین موته ایرر .
ابتدا قانون رضا و تسلیمیت بزه ملاحظه انجامدن کلور . یابان آدملرینک و حیوانلرک
اولومدن خلاص ایچون چبالادقلری نادر اولور . و بیانی جزع و فزع ایتمکسزین
موته تحمل ایدرلر . ایشته بوقانون بوزبله رق یرینه دیگری قونیر که عقلدن حاصل
اولور . لکن آندن پک آز کیمسلر استفاده ایدرلر . و بورضای جمعی ، رضای طبیعی
قدر تام و مکمل دکلدر .

مترجی :

ژان ژاق روسو

توفیق ضیا

